

[A. M. Hansen.]

Jeg har kun nogle ganske enkelte Bemærkninger at gøre til et Par af de ærede Medlemmer, som har deltaget i Diskussionen her, og en enkelt Bemærkning til den højtærede Minister.

Det ærede Medlem Hr. Kr. Kristensen havde forstaaet mig, som om jeg vilde have, at man skulde begynde med to Sprog og senere gaa videre. Det var, som om det ærede Medlem mistænkte mig for, at jeg efterhaanden vilde have flere og flere fremmede Sprog indført i Seminarieundervisningen, at jeg saa at sige var umættelig i mine Krav om et voksende Antal Sprog. Jeg kan berolige det ærede Medlem med, at mine Udtalelser kun gik ud paa, at hvis det skulde være nødvendigt i en Overgangstid at nøjes med eet obligatorisk fremmed Sprog, maatte vi tage det, fordi det gjaldt om at faa begyndt med Sprogundervisningen. Saa vilde det efter min Mening snart vise sig, at ingen vilde undvære Sprogundervisningen, og saa, sagde jeg, kunde vi altid komme videre, hvilket naturligvis maa forstaas saaledes: over til det andet Sprog, saa at vi kunde faa to Sprog gjort obligatoriske. Det er mit Standpunkt til Sprogundervisningen i Seminarierne. Jeg har aldrig lagt Skjul paa, at jeg var Tilhænger af Indførelsen af to Sprog, baade Tysk og Engelsk, i Seminarierne, saa der kan ikke være Tvivl om, hvad mit Standpunkt er i den Sag.

Jeg maa erklære mig uenig med det ærede Medlem Hr. Kr. Kristensen, hvis Synspunkter jeg ellers i adskillige andre Tilfælde kunde være enig i. Men jeg maa erklære mig uenig med ham om, at man egentlig burde sætte den Bestemmelse ind i Lovforslaget, at ingen, som ikke var fyldt 20 Aar, maatte optages paa et Seminarium. Jeg synes, det er et alt for stort og mægtigt Krav til Ungdommen at sætte Aldersgrænsen for Eksamen 3 Aar op — ja, hvis det ærede Medlem kun vilde have en 3-aarig Undervisning, vilde det blive 2 Aar. For jeg tror ikke, at vor Tids Ungdom er mindre udviklet end tidligere Tiders, og Erfaringen har da ogsaa vist os, at Modenhedsgraden for de fleste Læreres Vedkommende har været ret tilfredsstillende ved det 21de Aar. Jeg tror derfor, det ærede Medlem vil komme til at staa ret ene med dette Krav.

Det glædede mig overordentligt at høre den højtærede Minister fremsætte sine Synspunkter med Hensyn til den fremtidige Seminarie Lovgivning. Jeg lægger megen Vægt paa, hvad den højtærede Minister udtalte om de enkelte Seminariers Frihed.

Maalet maa være fælles, sagde Ministeren, men i Valget af Midler til at naa Maalet er der Frihed. Ligeledes udtalte Ministeren, at det er i alle Tilfælde Seminarierne, der selv bestemmer, hvilke Elever de vil optage. De Bestemmelser med Hensyn til Optagelsesprøven gælder nu, og det vilde glæde mig, om Ministeren vilde opstille de samme Regler, som nu gælder. Endelig var jeg glad ved Ministerens Udtalelse om, at hele vort Eksamensvæsen trænger til en grundig Reform. Det betyder nemlig i denne Forbindelse saa overmaade meget, hvad Ministeren mener. Ja, det betyder selvfølgelig altid meget, hvad en Minister mener, men i dette Tilfælde er det i særlig høj Grad af Betydning, thi i Lovforslaget staa der mange Paragraffer: Ministeren træffer Afgørelse, Ministeren bestemmer. Dette siger jeg ikke for at kritisere, thi saadan maa det jo være i en saadan Sag. Hvis man skulde have alle de enkelte Ting indført i Loven, vilde der blive alt for snævre Rammer. Men derfor er det, jeg siger, at det betyder saa overmaade meget for Fremtidens Seminarie Lovgivning, hvis vi nu faar dette Lovforslag vedtaget, hvad de ministerielle Cirkulærer indeholder, og vi har af Ministerens Udtalelser her i Dag faaet Indtryk af, hvorledes Cirkulærerne vil blive formet. Det er det, jeg lægger saa megen Vægt paa.

Saa var der et Punkt, hvor jeg kunde have ønsket, at Ministeren havde givet mig stærkere Tilslutning. Det var overfor Spørgsmaalet, om man bør lade Lærernes Vidnesbyrd om Elevernes Kundskaber og Udvikling faa større Indflydelse ved Eksamen. Jeg drog en Sammenligning mellem, hvad der nu sker ved Mellemkoleeksamen, Realeksamen og Gymnasieeksamen, og det, der nu sker ved Seminarierne, hvor man kun har et eneste Fag, hvor Læreren Vidnesbyrd har Indflydelse, nemlig Faget praktisk Færdighed. Jeg vilde have, at man skulde gaa over til at lade det gælde i alle Fag. Ministeren var ikke absolut Modstander deraf, forstod jeg, men pegede paa, at et fælles Maal maatte der være, og at dette, at der skulde være en Eksamen, hvad jeg er enig med den højtærede Minister i, giver Eleverne en vis personlig Frihed. Ja, det gør det jo. Jeg forstod Ministeren saaledes, at han kunde tænke sig et Seminarium, hvor en Seminarielærer eller Seminarieforstander ikke var saa frisindet, at han vilde tolerere et eller andet Synspunkt hos en eller anden Elev, og at det saa kunde gaa ud over Eleven. Jeg tror ikke, man skal være saa ængstelig derfor. Jeg citerede i min Tale i Gaar nogle